

Tulevaisuuden uusi hyvä?

Kun mietin tulevaisuuden uutta hyvää, mietin rinnakkain tätäpäivää ja tulevaa. Aloitan kulttuuristamme, jonka olemme itse luoneet.

Kohtuullisuus on tällä hetkellä radikaali valinta, ja nimenomaan valinta. Koko yhteiskunta, arkikulttuuri ja taloudellinen logiikka tukevat tällä hetkellä ylikulutusta ja monenlaista kestäättömyyttä.

Jos haluaa olla kohtuullinen, pitää päästä yli näistä: mutta kun tarjolla on kaikkea, miksi vaivautua, on paljon helpompaa, on paljon halvempaa... ostaa uusi tai kuluttaa enemmän. Usein yli viisi vuotta vanhan telkkarin korjaaminen on varaosien saatavuuden vuoksi mahdotonta - ainoa vastaus on: osta uusi. Ja niin edelleen. Uskon, että monia ahdistaa jo nykypäivänä tämä.

Tulevaisuuden uusi hyvä ei ole tätä. Asioilla on arvo, ja neitseellinen materiaali on kalliimpaa kuin kierrätetty tai korjattu. Emme revi maankuorta ja merenpohjia auki saadaksemme viimeisenkin pisaran alkuaineita kulutusralliimme, emmekä ole enää lineaarisessa järjestelmässä, jossa alkupäässä otetaan käyttöön uusia luonnonvaroja ja loppupäässä tuskaillaan ympäristöongelmien kanssa.

Tälläkin hetkellä mietitään, edelleen, miten saamme kulutuksen nousuun jotta selviämme koronakriisistä. Kulutus sanana on hyvä, sen varsinainen merkitys on "käyttää vähentävästi, hapertaa", vaikka taloudessa se tarkoittaa hyödykkeen käyttämistä ja nauttimista.

Tällä hetkellä me ylikulutamme maapallon henkitoreisiin ja tarvitsemme oppikirjoja saadaksemme mielenrauhaa tavaramäärän keskellä. Tulevaisuuden uusi hyvä ei ole tätä. Toivottavasti seuraava sukupolvi pitää pikamuotia, kertakäyttölaitteita ja törsäyskulttuuria historian nolona katveena.

Yhteiskunnan tasolla aikansa elänyt on myös bruttokansantuote: perinteinen mittari miten ynnätään yhteen valtion kokonaistuotanto. Siis tuotetut tavarat ja palvelut. Kun meillä jo nyt tavoite on ihmisten hyvinvointi ja elinkelpoinen maapallo, tulevaisuudessa myös mitattavien asioiden sisältö ja parametrit ovat erilaisia. Tulevaisuudessa siis mittaamme järjestelmän tasolla erilaista "hyvää".

Tulevaisuuden hyvässä myös järjestämme elämää siten, että lattiana toiminnalle olisivat ihmisten perustarpeet, ja kattona maapallon rajat.

Tulevaisuuden hyvän käsite venyy yli valtiorajojen. Pitäisikö hyvyyttä ja reiluutta yrittää tasaisesti maapallon kaikille ihmisille? Yksin ei voi olla reilu, vaan se vaatii kaikkien yhteistä sopimista. Reiluus venyy myös ajallisesti. Ei ole reilua, että lisäämme lapsiemme tulevan elämän niukkuutta, kun emme nyt halua tehdä vaikeita korjausliikkeitä. Tällä menolla emme rakenna tulevaisuuden uutta hyvää.

Tulevaisuuden uusi hyvä rakentuu sen tiedon päälle, minkä opimme jo nyt alakoulussa, mutta unohdamme aikuisina. Ihmisen täytyy perusteellisesti ymmärtää veden, hiilen ja alkuaineiden kierto. Maankäytön merkitys ja maata peittävän vihreän kasvipeitteen ja

maaperän merkitys maapallon ja ilmaston sääntelijänä. Tämä ymmärrys täytyy läpäistä ihmisen jokaikisen toimen.

Tulevaisuuden uusi hyvä on ymmärrys siitä, että ihminen on laji muiden joukossa, ja laji jonka täytyy pystyä toimimaan elämän logiikalla; ekosysteemin äärettömän monitahoisessa kuviossa kaikki liittyy toisiinsa. Alkaen pienenpienestä viruksesta ja päätyen koko maapallon kokoiseen järjestelmään - myös ihmisen rakentamiin.

Biologia on sananmukaisesti oppi elämästä. Maailma on biologinen, vaikka kuinka yritämme vääntää siitä digitaalista, teknistä, teollista tai mekaanista. Vasta kun ymmärrämme tämän, on mahdollista päästä kestävään elämään. Myös ihmisen oma terveys ja hyvinvointi on pitkän luonnon tuotekehittelyn tulosta - sitä ei sovi unohtaa. Olemme osa valtavaa ekosysteemiä.

On toki inhimillistä, että olemme yrittäneet hahmottaa elämäämme kapeina viipaleina ja mekaanisesti. Valitettavasti logiikkamme ei ole linjassa luonnon logiikan kanssa. Siksi tilanne on levinnyt käsiin. Tulevaisuuden hyvä ei synny, jos uskomme sitkeästi että voimme ratkaista ihan kaiken digitalisaatiolla, teknologialla ja pitää yllä nykyisen meiningin mitään muuttamatta.

Maapallon toimintakyvyn heikentäminen ei ole ihmiskunnan ongelmien läjässä vain yksi muiden joukossa. Luonnosta riippuu koko olemassaolomme. Sen ymmärtäminen on viisauden alku ja tulevaisuuden hyvän ytimessä.

Tulevaisuuden hyvä pitää sisällään ainoastaan kahta asiaa tuhlailevassa mitassa, ja ne asiat ovat rakkaus ja empatia kanssaeläjiä ja luontoa kohtaan. Kiitos.

Saara Kankaanrinta

BSAG Foundation/Co-Founder, Chair
Soilfood Ltd/Co-Founder, Board Member
Q Power Ltd/Co-Founder, Board Member
Sulapac Ltd/Board Member
Carbon Action platform/Founder, Chair
Qvidja Manor/Farm owner